

Det gode, værdige og aktive hverdagsliv

Aabenraa Kommunes ældre- og værdighedspolitik

Forord

Kære læser! Vi ønsker en politik, der er robust og langtidsholdbar. Derfor indeholder politikken overordnede målsætninger snarere end konkrete handlingsinitiativer.

at alle kommunens ældre borgere har mulighed for at leve et godt, værdigt og aktivt liv, Samtidig lægger vi stor vægt på, at udmønthvor de deltager i fællesskaber, hvor de føler, ningen af politikkens målsætninger i mere at de kan være noget for andre, og hvor de konkrete mål og handleplaner sker i en god oplever, at de bliver opfattet som den res- og forpligtende dialog med borgerne. Her

source, de alle er.

tænker vi både på de ældre og dem, der taler de ældres sag og på de mange

ressourcer, Vi ønsker, at denne politik skal udstikke en som kan bringes i spil i en kommune med ca. klar retning for udviklingen af ældreområdet 60.000 borgere.

i Aabenraa Kommune. Politikens temaer og indsatsområder skal alle sammen bidrage til, Ældre- og værdighedspolitikken supplerer at vi kommer tættere på visionen. kommunens øvrige politikker og bygger ak-

tivt på intentionerne i bl.a. serviceloven og

'Den klare retning' peger mod et samfund, sundhedsloven. hvor borgerne i høj grad tager ansvar for sig selv og deres livskvalitet og medansvar for Vi ser frem til dialogen og samarbejdet om, deres nære og dem i nærmiljøet. hvordan politikkens målsætninger bliver til

virkelighed!

Kommunen skal have særligt fokus på at understøtte fællesskaber, at udvikle nye løsninger sammen med borgerne og at arbejde rehabiliterende på tværs af fagområder.

Karsten Meyer Ollesen

Formand for Social- & Sundhedsudvalget

Vi ønsker med politikken samtidig at prioritere ressourcer til hjælp og støtte til de ældre borgere, der har mest behov derfor.

Thomas Andresen

Borgmester

Indledning og læsevejledning

Denne ældrepolitik er blevet til gennem to processer, hvor interessenter inden for ældreområdet har været involveret og bidraget med input.

Første version af ældrepolitikken er blevet udarbejdet i 2013 på baggrund af en proces i foråret 2013, hvor der blev gennemført en række dialogmøder om en ny ældrepolitik og en ny handicappolitik i Aabenraa Kommune. Med udgangspunkt i input fra møderne blev der udarbejdet en ny ældrepolitik med vision, værdigrundlag og overordnede temaer.

I 2016 er politikken blevet revideret og begrebet værdighed har fået en mere fremtrædende rolle. Social- og Sundhedsudvalget i Aabenraa Kommune afholdt i februar 2016 dialogmøder for interessenter inden for ældreområdet – Seniorråd, Handicapråd, brugere- og pårørenderåd, Ældresagen og medarbejdere – om værdighed og hvordan dette fokus kan komme til udtryk i kommunens ældrepleje. Input fra interessenterne er ind-

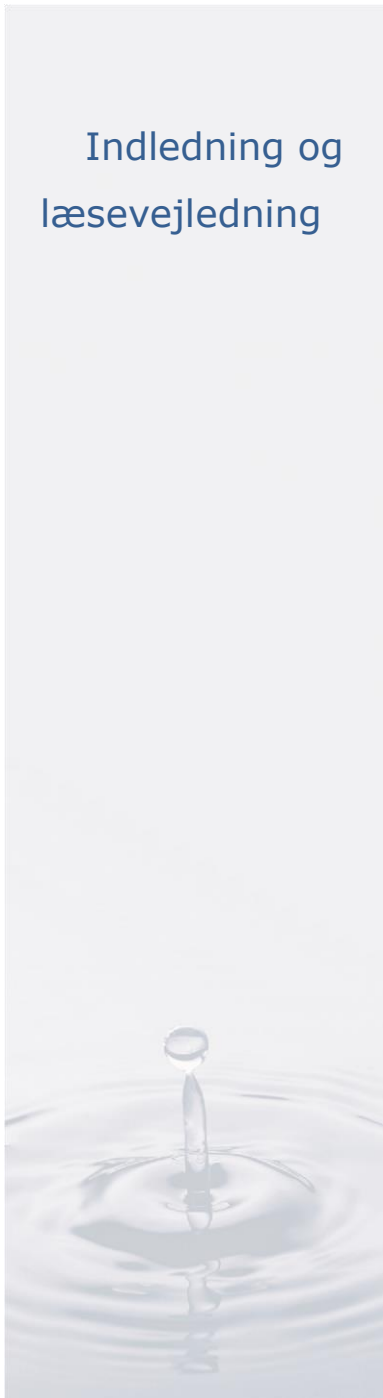
arbejdet i den reviderede ældre- og værdighedspolitik og i et særligt tema om værdighed. Fra 2018 er området "Pårørende" tilføjet temaet "Værdighed".

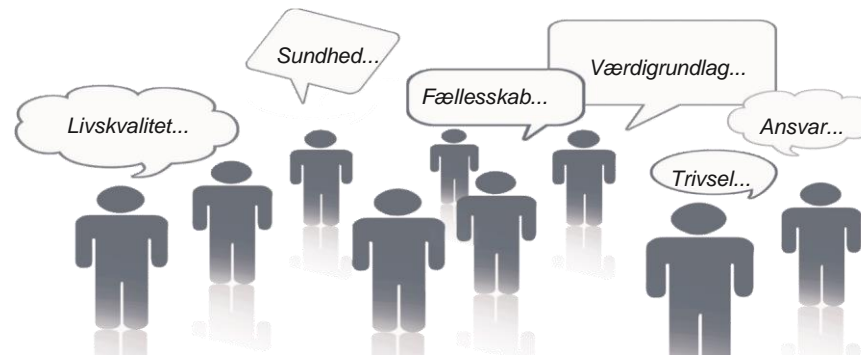
Læsevejledning

Politikken indeholder Byrådets vision for ældrepolitikken og de værdier, der ligger til grund for politikken.

For hvert af politikken seks temaer beskrives derefter hvilken retning, Byrådet ønsker, hvilke indsatsområder man har valgt at fokusere på og endelig målsætningerne for disse indsatsområder. Temaerne er:

- Den aktive borger og fællesskabet
- Hjemmet
- Tilgængelighed
- Sundhed og rehabilitering
- Værdighed
- Dialog og kommunikation

Det gode, værdige og aktive hverdagsliv

3

Vision

vision for Ældre- og værdighedspolitikken er: **og værdigrundlag**

Byrådets

Alle ældre borgere i Aabenraa Kommune har mulighed for at leve et godt, værdigt og aktivt liv – hvor du

- deltager i fællesskaber og gøremål, der er meningsfulde
- tager ansvar for eget liv i den udstrækning, du kan
- har indflydelse på og er med til at skabe egen tilværelse
- har mulighed for at være noget for andre
- oplever at blive opfattet som en ressource

Byrådets værdigrundlag for Ældre- og værdighedspolitikken er, at:

- alle har en drøm om at udfolde deres potentiale og leve et sundt, godt og produktivt liv med høj livskvalitet
- alle gerne vil være noget for andre og knytte relationer i hverdagslivet
- alle ønsker at fastholde sociale relationer og undgå ensomhed
- alle er lige forskellige og helst vil klare sig selv og tage ansvar for eget liv
- alle ønsker frihed til at vælge og at bestemme over eget liv
- ingen ønsker at blive afhængige af andre, før det er absolut nødvendigt
- alle ønsker et værdigt liv, også når hjælp er nødvendig.

Derfor lægger Byrådet vægt på, at kommunens medarbejdere:

- møder borgeren med respekt og åbenhed med spørgsmålet om: "Hvad vil du gerne kunne, hvad kan du selv gøre for at nå dit mål, og hvordan kan vi støtte dig i at nå det?"
- møder borgeren med høj faglighed og opdateret viden om nye løsninger
- har fokus på at udvikle, styrke og bevare borgerens ressourcer med udgangspunkt i borgerens behov og ønsker for fremtiden
- har fokus på at fremme borgerens muligheder for aktivitet og deltagelse i fællesskaber
- løser opgaven sammen med borgeren, borgerens netværk og omgivelser
- udfordrer, støtter og motiverer borgeren til at deltage aktivt og tage ansvar for eget og andres gode hverdagsliv.

TEMA:

Den aktive borger og fællesskabet

Aabenraa Kommune ønsker, at borgerne deltager i aktiviteter i lokale fællesskaber og tager ansvar for deres egen og andres velfærd, sundhed og trivsel.

For at vi kan gå denne vej, er det afgørende, at alle de mange gode, frivillige kræfter, der er i lokalområderne i Aabenraa Kommune bringes i spil og får mulighed for at udfolde deres ideer og initiativer.

Det skal være en fælles ambition, at vi som borgere i Aabenraa Kommune arbejder sammen om at skabe de bedst mulige rammer og muligheder for, at vi alle kan leve et godt og aktivt hverdagsliv.

Vi tror på, at det er godt at være aktiv, men at det er endnu bedre at være aktiv sammen med andre. Det vil vi gerne skabe gode muligheder for.

Derfor ønsker Byrådet at fokusere på tre indsatsområder: • **At skabe sammen**

- De frivillige
- Fællesskaber

TEMA:

Den aktive

borger og

fællesskabet

deltage i samarbejde med andre om initiativer og ideer, der gør det muligt for og udvikles

ældre at deltage i meningsfulde aktiviteter i dagligdagen, fritids- og samfundslivet generationer også engageres, eventuelt

at flere borgere i Aabenraa Kommune engageres i frivilligt arbejde, og at de yngre livet og via lokalrådene

at de frivillige organisationer oplever, at aktivitet i kommunen kommunen lytter til dem og værdsætter som en lydhør og proaktiv partner.

At skabe sammen

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at skabe rammer for, at borgerne kan

at skabe rammer for, at borgerne kan deltage i samarbejde med andre om initiativer og ideer, der gør det muligt for og udvikles

at flere borgere i Aabenraa Kommune engageres i frivilligt arbejde, og at de yngre livet og via lokalrådene

- at pårørende og andre, der tager medansvar for borgere med behov for hjælp og

at de frivillige organisationer oplever, at aktivitet i kommunen kommunen lytter til dem og værdsætter som en lydhør og proaktiv partner.

De frivillige

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at den frivillige indsats får de bedste muligheder og ideer, der gør det muligt for og udvikles

at den frivillige indsats får de bedste muligheder og ideer, der gør det muligt for og udvikles

at flere borgere i Aabenraa Kommune engageres i frivilligt arbejde, og at de yngre livet og via lokalrådene

at de frivillige organisationer oplever, at aktivitet i kommunen kommunen lytter til dem og værdsætter som en lydhør og proaktiv partner.

Fællesskaber og bekæmpelse af ensomhed

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at opdyrke og facilitere nye muligheder for fællesskaber omkring borgernes sundhed, sociale samvær og trivsel

- at udbudet af aktivitetstilbud til ældre er varieret og mangfoldigt, så alle kan finde anledning til at

være aktive sammen med andre

- at de ældre gøres bekendt med mulighederne for at deltage i fællesskaber og aktiviteter.

- at borgere, pårørende, frivillige og medarbejdere tager initiativ til at tale om, at fællesskab er et alternativ til ensomhed

TEMA:

Hjemmet

- at borgerne ved, hvem der kan rådgive og hjælpe, når de føler sig ensomme, oplever sorg eller mister livsmodet
- at skabe muligheder for aktiviteter, der sigter mod at opspore, forebygge og modvirke uønsket ensomhed

Aabenraa Kommune ønsker, at alle ældre borgere har en egnet bolig, der opleves som hjemlig, og som fleksibelt understøtter deres

deres

Vores hjem – hvad enten vi bor i parcelhus, i lejlighed, i bofællesskab eller på plejehjem – spiller en central rolle for vores trivsel og tryghed.

Borgerens hjem er derfor også et naturligt omdrejningspunkt, når der er behov for at yde støtte, hjælp og behandling – det skal ske så effektivt og så tæt på borgeren som muligt. Og på en måde, der skaber mindst mulig forstyrrelse af det gode hverdagsliv.

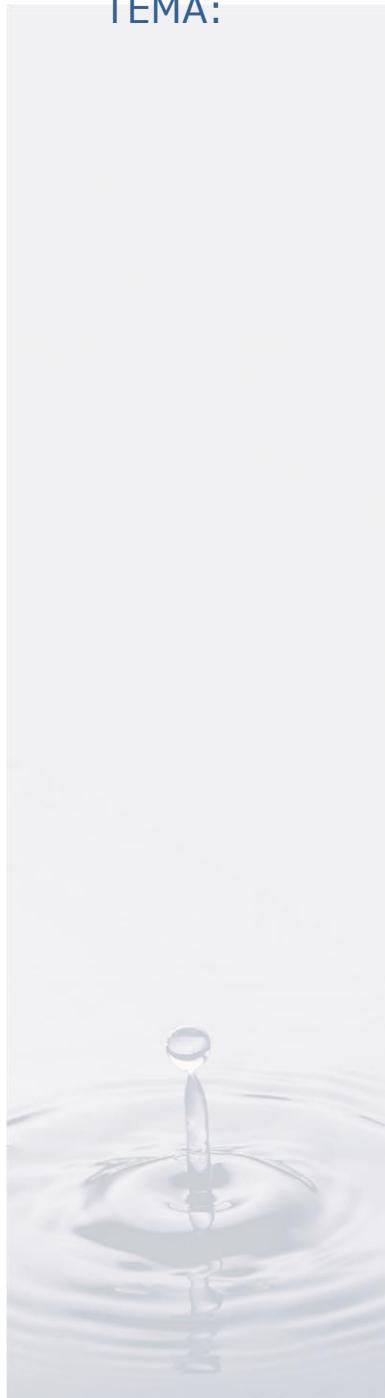
Fremtidens boliger til ældre skal rumme mulighed for at få hjælp fra og i hjemmet i form af velfærdsteknologiske og digitale løsninger.

Derfor ønsker Byrådet at fokusere på to indsatsområder:

- De fysiske rammer
- Velfærdsteknologi

TEMA:

Fysiske rammer

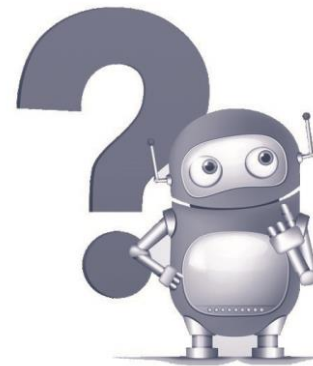
Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at renovering og nybygning af kommunale botilbud tager afsæt i morgendagens krav til tidssvarende, lige boformer og anvender den nyeste teknologi
- at der i Aabenraa Kommune er en bred vifte af forskellige boligtyper og boformer, så flest mulige forskellige ældre borgere kan finde en sikker bolig til deres ønsker og behov
- at borgere, der modtager støtte i hjemmet, oplever, at deres bolig opfattes og respekteres som deres hjem og indrettes fleksibelt i forhold til den nødvendige hjælp.

Velfærdsteknologi

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at ældre borgere får den bedst mulige information om hvilke teknologiske og digitale hjælpemidler i hjemmet, der kan hjælpe dem i deres hverdag
- at udvikle, afprøve og anvende velfærdsteknologiske og digitale løsninger i samarbejde med de ældre, der kan medvirke til at styrke eller bevare deres tryghed, selvstændighed og selvhjulpenhed
- at velfærdsteknologiske og digitale løsninger bruges til at understøtte træning, rehabilitering og behandling i eget hjem og til at understøtte kommunikation, netværk og relationer.

TEMA:

Aabenraa Kommune ønsker, at ældre borgere har bevægelsesfrihed og oplever en høj grad af tilgængelighed – både fysisk, socialt og digitalt.

Tilgængelighed

Byrådet ønsker, at Aabenraa Kommune skal være *"en sund kommune i bevægelse"*.

Hvis vi ønsker et pulserende byliv, forudsætter det imidlertid, at alle kan færdes frit. Hvis vi vil binde kommunen sammen, skal transportmulighederne dække behovene. Og hvis vi ønsker, at der skabes nye, også digitale fællesskaber, skal den digitale infrastruktur være i orden.

Derfor skal vi generelt arbejde på at forbedre omgivelserne – de fysiske, sociale og digitale omgivelser – så alle ældre oplever bevægelsesfrihed.

Byrådet vil fokusere på tre indsatsområder: • Fysisk tilgængelighed

- Social tilgængelighed
- Digital tilgængelighed

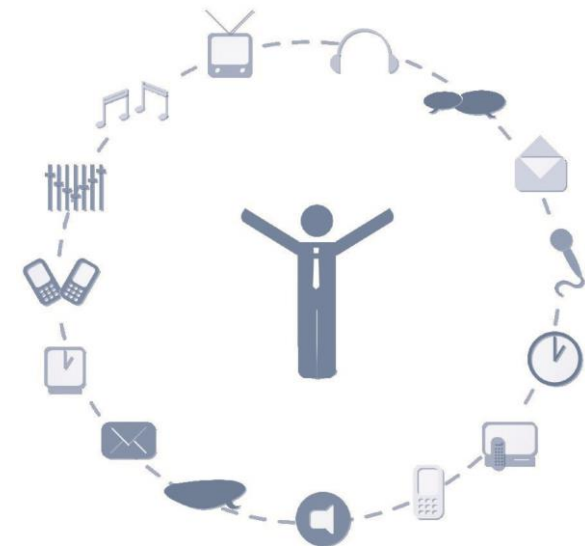
TEMA:

Fysisk tilgængelighed

Social tilgængelighed

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at fremme ældre borgeres lige adgang til at deltage i samfundslivet og deltage i socialt samsamvær med andre
- at plejehjem og andre kommunale botilbud i samspil med borgeren, pårørende, naboer og andre i nærmiljøet bliver "levesteder" og omdrejningspunkt for aktiviteter for borgere i alle aldre i lokalområdet.

TEMA:

Tilgængelighed

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at spørgsmålet om tilgængelighed indgår i planlægningsfasen hver gang kommunen træffer beslutninger vedr. offentlig transport, (om)bygger egne bygninger og anlægger udendørsarealer og offentlige adgangsveje
- at erhvervsdrivende og private, der bygger nyt eller bygger om, i forbindelse med byggesagsbehandlingen informeres om kravene til og mulighederne for at skabe god fysisk tilgængelighed.

Digital tilgængelighed

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at støtte private og frivillige foreninger og tiltag, der har til formål at øge den digitale parathed hos ældre borgere
- at kommunale aktivitetstilbud til ældre bidrager til, at de ældre udvikler og forbedrer deres digitale færdigheder.

TEMA:

Sundhed og rehabilitering

Aabenraa Kommune ønsker, at ældre borgere lever et sundere og længere liv med mulighed for at opleve livskvalitet på trods af en eventuel funktionsnedsættelse og mulighed for i høj grad at klare sig selv.

Sundhed er vores vigtigste ressource som individ og samfundsborger.

Aabenraa Kommunes sundhedspolitik er afsættet: Byrådet ønsker, at alle borgere, i den udstrækning, de er i stand til det, tager ansvar for at styrke deres egen sundhed og medansvar for at styrke sundheden for deres nære relationer. Den sunde livsstil og det sunde valg skal gøres til det lette valg – også for ældre borgere.

Når ældre borgere får behov for støtte og hjælp skal de mødes af dygtige medarbejdere, der har en fælles tilgang til det at yde hjælp og støtte: Den rehabiliterende tilgang.

Den tilgang bygger på en helhedsorienteret samarbejdsproces mellem den ældre, de pårørende og andre i borgerens netværk, og medarbejderen. I processen er der fokus på borgerens oplevelse og på hvilken effekt og hvilken merværdi for borgeren indsatserne har.

Målet for indsatserne er med afsæt i den ældre borgers ønsker for fremtiden at udvikle borgerens fysiske, psykiske og sociale færdigheder, så han/hun kan få et selvstændigt og meningsfuldt liv. Derfor ønsker Byrådet at fokusere på tre indsatsområder:

TEMA:

Sundhed og rehabilitering

- Sundhedsfremme og forebyggelse
- At kunne klare sig selv
- Når hjælp er nødvendig

Sundhedsfremme og forebyggelse

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at yde rehabiliterende indsatser, der er effektive, koordinerede, sammenhængende og af høj kvalitet og som fremmer borgernes sundhed i forhold til kost, ryg-

alkohol, motion, mental og seksuel

sundhed tilpasses de ældre

- at den rehabiliterende indsats så vidt muligt gennemføres med udgangspunkt i borgerens hjem og i samspil med borgerens netværk og andre aktører.
- at alle medarbejdere, der arbejder med ældre borgere inkluderer sundhed i opgaveløsningen
- at der sættes særligt fokus på borgere, der har forøget risiko for at blive kronisk syge og på sund livsstil for borgere med psykiske lidelser.

At kunne klare sig selv

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

at borgere med brug for støtte og hjælp at kommunen yder den nødvendige hjælp motiveres til og udfordres på at bidrage aktivt til at klare sig selv mest muligt

At kunne klare sig selv

Fortsat...

Når hjælp er nødvendig

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at prioritere ressourcerne til hjælp og støtte til de borgere, der har mest behov
- at ældre borgere og pårørende til ældre borgere med behov for hjælp har tillid til, •
- at hjælpen til ældre borgere med stort

TEMA:

Værdighed

bevillingen af støtte og hjælp altid tager borgerens oplevede behov, hele livssituation, ressourcer og ønsker for fremtiden

• at støtte og hjælp altid ydes med afsæt i en forventning om, at borgeren ønsker et fagligt tilbud til borgere at klare mest muligt selv med et ekstraordinært behov for hjælp.

behov for hjælp ydes med fokus på den enkeltes udviklingspotentiale og livskvalitet

- at sikre sammenhæng for den enkelte borger på tværs af fagområder
- at sikre et højt udgangspunkt i

Aabenraa Kommune ønsker, at ældre borgere har frihed til at vælge og bestemme over eget hverdagsliv med plads til forskellighed og hensyntagen til individuelle ønsker og behov.

Værdighed er vigtig for det enkelte menneske, som skal mødes med respekt. Samtidig kan værdighed komme til udtryk på mange forskellige måder, og hvad der er vigtigt for den enkelte varierer fra menneske til menneske. Borgeren skal mødes med værdighed, ikke mindst når borgeren har brug for støtte og hjælp fra andre.

Derfor ønsker Byrådet at fokusere på de seks indsatsområder:

- Livskvalitet
- Selvbestemmelse
- Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen
- Mad og ernæring
- En værdig død

Værdighed

- Pårørende

Livskvalitet

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at borgerne oplever tryghed og livskvalitet
- at borgerne kan opretholde egen identitet og ved bl.a. deltagelse i aktiviteter i samvær med selv bestemme over deres hverdag i forhold andre, og har mulighed for at vedligeholde og til for eksempel døgnrytme, aktiviteter, bostyrke fysiske og psykiske færdigheder. ligform, mad og spisetider uanset om de bor hjemme eller på et af kommunens plejehjem.
- at borgerene får øgede valgmuligheder i forhold til praktisk hjælp og hverdagsaktiviteter i samspil med omgivelserne.

Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at vi har det rette mix af grundlæggende, specialiserende og tværgående kompetencer til Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for: at kunne løfte på den rehabiliterende tilgang.
- at borgerne har mulighed for at vælge hvil-
- at sikre metodeudvikling med særlig fokus på ken mad, de ønsker at spise, spisetider og har at skabe værdi for borgeren med et sammen-

hængende og koordineret forløb. • at borgerne kender

En værdig død Pårørende

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at omgivelserne respekterer den enkeltes el-ønske til en værdig afslutning
- at pårørende til svækkede eller langvarigt på livet. syge ældre tilbydes sammenhængende vej-

Selvbestemmelse

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at borgerne kan opretholde egen identitet og ved bl.a. deltagelse i aktiviteter i samvær med selv bestemme over deres hverdag i forhold andre, og har mulighed for at vedligeholde og til for eksempel døgnrytme, aktiviteter, bostyrke fysiske og psykiske færdigheder. ligform, mad og spisetider uanset om de bor hjemme eller på et af kommunens plejehjem.
- at borgerene får øgede valgmuligheder i forhold til praktisk hjælp og hverdagsaktiviteter i samspil med omgivelserne.

Mad og ernæring

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for: at kunne løfte på den rehabiliterende tilgang.

at borgerne har mulighed for at vælge hvil-

at sikre metodeudvikling med særlig fokus på ken mad, de ønsker at spise, spisetider og har at skabe værdi for borgeren med et sammenhængende og koordineret forløb. • at borgerne kender betydningen af ernæringsrigtig kost tilpasset den enkeltes behov.

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for: ler pårørendes

TEMA:

Dialog og kommunikation

- at den døende kan tilbydes lindrende behandling og information om muligheder for lindring, støtte og rammer,

Aabenraa Kommune ønsker, at god kommunikation og dialog fremmer implementering af målsætningerne i denne politik.

- som kan tilgodeses et hjælp og støtte. værdigt terminalforløb.
- at pårørende skal have nem adgang til information og
- at ingen skal være alene ved afslutningen af tids om aktiviteter, støttetilbud og aflastning. livet.

For at vores målsætninger i denne politik kan blive realiseret er det afgørende, at der er en fælles forståelse hos alle parter for, hvad det er, vi ønsker at opnå. Den skabes ikke ved at Byrådet vedtager en ny politik – det er kun begyndelsen!

Borgerne i Aabenraa Kommune, unge og gamle, syge og raske skal tage værdierne til sig og lade dem påvirke deres handlinger.

Og målsætningerne skal omsættes til mere konkrete mål og handleplaner, i dialog mellem de ældre, de pårørende, de frivillige, medarbejderne og politikerne.

Derfor ønsker Byrådet at fokusere på to indsatsområder:

Dialog og kommunikation

- Den gode kommunikation
  - Den gode dialog
- Den gode kommunikation

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at ledere af medarbejdere, der arbejder med ældre, aktivt kens værdier og virker til at mål og organisationen.
- at med ældre politik- kens med- virker til at indsatser for den

Den gode dialog

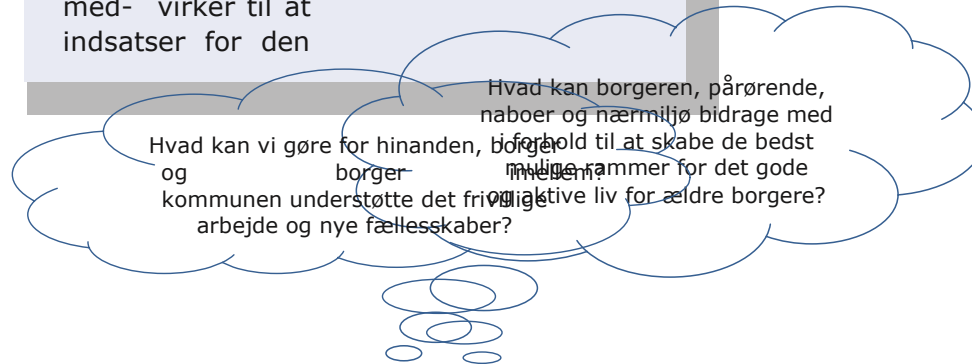
Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- at ældre borgere og personer, der repræsenterer de ældres interesser, involveres i dialog og samarbejde om omsætningen af politikkenes målsætninger til konkrete mål og handleplaner. Dette vil ske i form af aftalte dialogmøder.
- at medarbejdere, borgere i målgruppen og pårørende oplever, at kommunen er imødekommende og tilgængelig i forhold til dialog om politikkenes omsætning til praksis.

kommunikerer politik- målsætninger og med- omsætte dem til konkrete handleplaner for

medarbejdere, der arbejder borgere, aktivt kommunikerer værdier og målsætninger og omsætte dem til konkrete enkelte ældre.

Aabenraa Kommune ønsker at være tilgængelig og imødekommende og vil derfor opfordre alle til at bidrage til dialogen med

TEMA:

---

kommentarer, ideer og forslag til hvordan politikken skal omsættes. Bidrag modtages via kommunens hjemmeside: www.aabenraa.dk eller på: www.facebook.com/aabenraakommune

